

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2015/2016

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Mgr. Eva Kovářová

Bohemistika na Sofijské univerzitě sv. Klimenta Ochridského je vyučována v rámci dvou kateder Fakulty slovanských filologií – český jazyk je vyučován na Katedře slovanské jazykovědy, česká literatura na Katedře slovanských literatur, lektor do ní však není zapojen.

Českou filologii lze studovat pouze magistersky, v kombinaci s bulharskou filologií, na obor je každý rok přijímáno asi 14 studentů, tzn. maximální možný počet. Zajímavostí je, že uchazeči o studium si podávají přihlášku obecně na slavistiku a do konkrétních studijních profilů (bohemistika, polonistika, slovakistika, ukrajinistika, srbochorvatistika) bývají rozřazeni až po zahájení akademického roku – na základě kombinace vlastních preferencí a výsledků dosažených u přijímacích zkoušek. O bohemistice stále platí, že bývá z nejžádanějších. Až do letošního roku bylo možné na univerzitě studovat češtinu jako druhý obor (dvouleté studium), tento obor byl však bohužel zrušen. Letos ho studovali 4 studenti v 1. a 5 studentů ve 2. ročníku, lektor do tohoto programu zapojen nebyl.

Kromě Sofie lze v Bulharsku bohemistiku studovat i na Jihozápadní univerzitě Neofita Rilského v Blagoevgradu (v posledních třech letech však nebyl pro malý zájem otevřen první ročník) a na Plovdivské univerzitě Pajsije Chilendarského.

V akademickém roce 2015/2016 studovalo v Sofii obor český jazyk a literatura jako první obor (magistersky) celkem 45 studentů, a to: 14 studentů v 1. ročníku, 9 studentů ve 2. ročníku, 11 studentek ve 3. ročníku, 6 studentů ve 4. ročníku a 5 studentek v 5. ročníku. Pracovní úvazek lektora ČJL byl v zimním semestru 14 hodin týdně – po dvou hodinách v 1., 4. a 5. ročníku a po čtyřech hodinách ve 2. a 3. ročníku, v semestru letním byl úvazek 12 hodin týdně, a to po 4 hodinách v 1. a 2. ročníku, a po 2 hodinách ve 3. a 5. ročníku).

Hlavním úkolem lektora je rozvíjet komunikační kompetence studentů a prohlubovat jejich slovní zásobu. V 1. ročníku je jako základní používána učebnice I. Reškové a M. Pintarové *Communicative Czech (Elementary Czech)*, částečně i díl *Intermediate Czech*, jehož závěrečnými lekcemi je někdy zahajována i výuka ve 2. ročníku. Ve 2. ročníku slouží jako základ pro systematizaci jazykových dovedností *Čeština pro cizince H + H* K. Hronové a J. Hrona. Slovní zásoba se probírá na základě publikace J. Luttererové *Česká slovní zásoba a konverzační cvičení*, jež je však zastaralá, a proto je potřeba doplňovat ji aktuálními handouty a jinými materiály. Velice se osvědčila i publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, i když je primárně určená českým studentům bulharistiky. Od 3. ročníku lektor kromě konverzace vyučuje i překlad z bulharštiny do češtiny, kde pracuje s aktuálními texty z bulharských médií, vhodnými k rozvinutí konverzace. Lektor se také snaží v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím, a tímto způsobem studentům předat nebo doplnit informace o českých realitách, současné české kultuře, politické scéně, sportu a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby.

K jiným, velmi často využívaným materiálům patří starší, ale velmi osvědčené publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince* a *Textová cvičebnice českého jazyka I a II* a *Чешка граматика* a *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vydáno v Sofii). Nepostradatelná je i učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., používaná ve 3. nebo 4. ročníku, v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku.

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení konsektivního překladu se konají ve fonetickém kabinetu nebo v moderně vybavených konferenčních sálech) probíhá výuka bohemistiky ve zvláštní učebně, vybavené mj. projektořem a promítacím plátnem – v tzv. „Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva“ (160B). K němu patří i malý kabinet s výpočetní technikou (160V), v němž jsou uloženy i cennější publikace. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu péčí Domu zahraniční spolupráce jsou uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům.

Od akad. roku 2014/2015 univerzita uzavírá s lektorem dohodu o pracovní činnosti, a ne smlouvu pracovní, jak tomu bylo v minulosti, lektorovi také zajišťuje ubytování.

Lektor ČJL v Sofii během celého roku úzce spolupracuje při organizaci akcí v Českém centru v Sofii, pomáhá při propagaci mezi studenty i při komunikaci mezi centrem a univerzitou (pozvánky na výstavy, autorská čtení a besedy se spisovateli, velmi úspěšná a mezi mladými lidmi populární je Noc literatury pořádaná v květnu). Několik studentů se letos účastnilo Překladačské soutěže Susanny Roth 2016, určené pro začínající překladače krásné literatury. Dále lektor v případě

potřeby pomáhá ve společnosti Bohemia klub, která kromě jiných aktivit vydává i překlady české literatury do bulharštiny nebo časopis *Homo bohemicus*.

Vrcholem bohemistické sezony bývá *Vánoční hodina češtiny*, což je večer, jehož hlavním programem je divadelní představení 4. ročníku. Studenti Sofijské univerzity napíší a zinscenují představení v češtině (s pomocí vyučujících a lektora), většinou jde o pohádku na vánoční téma, letos to byla parodie pohádky o Červené karkulce „Karkulka a přátelé aneb Neuvěřitelný příběh Evženie Thanatové a pana Wolfenkopfa“. Vánoční program v duchu českých tradic bývá doplněn vystoupením účastníků kurzů Českého centra v Sofii a potomky krajanů, kteří se scházejí v Československém klubu T. G. Masaryka. Tentokrát bylo součástí vánočního programu i krátké vystoupení dětí navštěvujících Českou nedělní školu.

Lektor ČJL v Sofii působí také v *České nedělní škole bez hranic*, jejíž činnost byla zahájena v lednu 2015 a která má v rámci Českých škol bez hranic status školy spolupracující a je volným sdružením rodičů a dětí. Výuka v ní probíhá každou neděli, do školy tento rok pravidelně chodilo celkem 8 dětí (5 druháčků, 2 žáci třetí třídy a jedna žačka třídy 7.). Lektor kromě výuky českého jazyka a literatury v jednotlivých třídách přispívá i metodickými konzultacemi v hodinách prvouky, vlastivědy a dějepisu, rovněž pomáhá i organizačně (výuka je náročná tím, že probíhá v malotřídce).

Největším projektem tohoto roku bylo obnovení *Čechopisu*, časopisu bulhaských bohemistů. Tento občasník začal vycházet v r. 2005, kdy byla vydána hned tři čísla, v r. 2007 vyšlo č. 4, v r. 2011 potom vyšlo č. 5 a dvojčíslo 6-7. Ačkoli původní myšlenkou časopisu bylo publikovat především česky psané vydařené studentské práce, ať už psané přímo na hodinách nebo v rámci domácí přípravy, od samého začátku se daří studenty motivovat k psaní původních textů, určených přímo pro časopis. Lektor je jedním z korektorů a také hlavním redaktorem, jemuž pomáhá redakční rada z řad studentů. Letošní 8. číslo obsahuje (resp. bude obsahovat) eseje, ankety, postřehy z literárních večerů a filmových festivalů, historickou reportáž, rozhovor s českou biatlonistkou Gabrielou Soukalovou a jiné zajímavé texty. Autory textů jsou nejen studenti Sofijské univerzity, ale i dvě ukrajinské stážistky. Financování se od 5. čísla laskavě ujal Bohemia klub. Ačkoli bylo 8. číslo připraveno k vydání již během letního semestru, z organizačně-technických důvodů se bohužel číslo nepodařilo vydat ještě před prázdninami. Pevně však doufáme, že vyjde před začátkem příštího akademického roku.

Mgr. Eva Kovářová

V Sofii, 25. července 2016